

Jawabi Bayan Taro Da Ministan Harkokin Wajen Pakistan

Shah Mehmood Qureshi

Hillary Rodham Clinton

Sakatariyar Gwamnatin Amirka

A Dakin Taro na Treaty

Birnin Washington, DC

Ranar 6, ga Watan Oktobar 2009

Sakatariyar Gwamnati: Ina yininku jama'a?

Tambaya: Lafiya lau.

Sakatariyar Gwamnati: Ina mai godiyar yi wa Ministan Harkokin Waje Qureshi marhabin da zayartar Gwamnatin Amirka. A kodayaushe ina cikin farin cikin saduwa da shi, ya-Allah a nan ne, ko kuma a Kasar Thailand, ko Netherlands ko kuma a ko'ina. Muhimmancin saduwar ta mu shine, ko yau da muka sadu da yamma, mun tantauna game da muhimman al'amurran da suka shafi ci gaban irin kullaliyar dangantakar dake tsakanin Pakistan da Amirka. Mun kuma yi imanin wannan zai karfafa harkokin tsaro da ci gaban kasashenmu biyu.

Na sake jadadda fo'karin Amirka, na kara tabbatar da wannan dangantakar da Kasar Pakistan, da kuma hada gwiwa da gwamnati da jama'ar Kasar Pakistan, don taimaka wa dorewar ci gaban tattalin arziki, da inganta tsaro da zaman lafiya, da kuma kara himma, wajen yakar 'yan yakin-sunkurun dake tayar da zaune tsaye a Kasar Pakistan.

Ina kuma fata za mu ci gaba da tantaunawa, idan na kawo ziyara Kasar Pakistan. Zan kawo wannan ziyyarar ne, a lokacin da kasashenmu biyu suka surfafa a kan kawancenmu da bai wa junna goyon baya. Dokar da Majalisar Amirka ta zartar, wadda Kerry-Lugar-Berman ya gabatar, a makon da ya wuce, na da dimbin tarihi game da dangantakarmu. Abinda wannan dokar ta tanada shine, kara karfafa dankon zumunci tsakanin jama'ar Amirka da gwamnati da jama'ar Kasar Pakistan. Har ila yau, za ta taimaka wajen inganta hukumomin gwamnati da harkokin kiwon lafiya da na ilimi da abubuwan kyautata jin dadin rayuwa da mayar da hankali ga gwamnati da jama'ar Kasar Pakistan.

A halin yanzu muna da dangantakar da ta wuce ta tsakanin gwamnatoci, tunda har al'amarin ya kai ga fungiyoyin jama'a da kamfanoni masu zaman kansu, kazalika da kwak'warar dangantakar dake tsakanin jama'ar Amirka da Pakistanawan dake zaune a Amirka, ta hanyar musayar harkokin ilimi da al'adu, da shirye-shiryen koyar da harshen Turanci da bayar da guraben karo ilimi da kuma koyar da sana'o'i.

Kamar yadda na bayyana wa minista, mun kuduri niyar hada karfi da Gwamnatin Pakistan wajen kirkiro da gudanar da harkokin bankin tafi-da-

gidanka, da kara yawan bayar da jari ga kananan masana'antu. A gaskiya mun tashi haikan, wajen bin hanyoyin tabbatar wa jama'a, irin baiwar da Allah ya yi ma su. Abinda kuma muka lura, baki daya, shine bukatar inganta rayuwar kananan yara, a Pakistan.

Ina mai farin cikin bayyana cewa, a cikin wannan watan, Babban Jami'in Harkokin Makamashi na Gwamnatin Amirka, David Goldwyn, zai jagoranci tawagar gwamnati don tantaunawa da Gwamnatin Pakistan game da harkokin makamashi da kuma irin karancin wutar da ake fama da shi, a Pakistan.

Abinda muka dukuwa a kai ke nan, da sauransu. Dukan tunaninmu shine samar da zaman lafiya da wadatar jama'armu. Musamman, ina mai farin cikin da Allah ya hada ni da hazikin ministan harkokin waje, Qureshi. Saduwa da shi ta amfane ni matuка. Mun gano dabaru da dama, game da irin abubuwan da za mu yi, don taimaka wa kasashenmu da jama'armu. Game da sake ginin mulkin demokradisyia, a Kasar Pakistan da ci gaba gwamnatocinmu kuwa, ministan zai goyon bayanmu da na sauran kasashen da muke hulda da su a duniya.

Ministan Harkokin Waje Qureshi: To, ni kam ba ni da abinda zan ce, fiye da abinda Sakatariyar gwamnati ta bayyana, amma abinda zan furta shine, wannan shine karo na uku da muke arangama da Sakatariya Clinton. Kowane zama muka yi, yakan kasance tamkar wani karin gini ne, a kan abubuwan da muke yi. Daga yau kuma, na ni amannar cewa ana samun kwaikkwaran ci gaba game da irin dangantaka da fahimtar da muke da ita, domin ta bayyana a fili.

Sa'ad da na ke tantaunawa da Sakatariya Clinton, na tunatar da ita game da lokacin da na ziyarci nan, a karshe, lokacin da Amirka ke maganar hada Rundunar SWAT. Don haka ku duba yadda wannan dangantaka ta mu, ta kasance, a cikin shekara daya kacal. Wannan al'amari na karfafa mana zuciya. A yau mun wuce yakar ta'addanci mun kai ga al'amurran inganta tattalin arziki, ga shi har mun kai ga yadda za mu taimaka wa rayuwar jama'ar Pakistan.

Wannan batun da Gwamnati da Majalisar Amirka suka zartar, ta hannun Kerry-Lugar, wani dadadden al'amari ne da na sadaukar da kan inganta al'amurran Kasar Pakistan da jama'arta. A yi hakan ne, bisa ga lura da irin yadda Kasar Pakistan ke fafitikar kawo karshen ta'addanci da tsatsauran ra'ayin shekaru da dama.

Tibarkalla da wannan dangantaka. Kamar kuma yadda Sakatariyar ta bi bayani game da makamashi, wannan ba sai an fada ba, wani babban al'amari ne. Taron gwamnatocin biyu, a ranar 24 ga watan Satumba, ya yi maganganu game da cin gajiyar kasuwanni, wannan ma yana alfanu. Don haka, ina ganin tafiya ta tafi ke nan.

Abin mamaki kuma shine, wannan al'amarin ba mu biyu kadai zai amfana ba. Bayan da aka dauki dogon lokaci, mun lura cewa, akwai jittuwa a tsakanin

majalisa da shugaban Amirka, mu a gare mu, Gwmanatin Pakistan, sun zama daya. Wannan wata kwakwarar alama ce ga jama'ar Kasar Pakistan.

Sakatariyar Gwamnati: Rranka ya dade, ina godiya.

Mista Kelly: Yanzu Sakatariyar Gwamnatin da Minista, za su amsa wadansu 'yan tambayoyi. Amma bari in fara da Arshad Mohammed na Kamfani **Reuters**.

Tambaya: Don Allah, a yi mi ni ahuwa, zan yi tambaya ne game da abinda bai shafi, jawaban da aka yi ba, ga Sakatariya Clinton. Za ki cewa wani abu gake da irin tashin hankalin da ake yi a Kasar Guinea? Kuma wane irin taimako, idan har akwai shi, da Amirka za ta yi, wajen kokarin kawo karshen al'amarin? Ga Ministan Harkokin waje Qureshi kuwa, makonni biyu da suka wuce, ka sadu da takwaranka na Kasar Indiya, ranar Lahadi, a Birnin New York, amma na yi wasi-wasin ko ba ka gane shi ba. Kasar Indiya a shirye take da karbi shawarwarinku, kuma mai yiwuwa a sake zaman tantanawa. Idan kuma ka gane manufarsa, yaushe kuke bukatar a sake tsayar da ranar da firayi ministocin za su tantauna? Ko sai a Babban Taron Kasashe Renon Ingila, a wata mai zuwa?

Sakatariyar Gwamnati: To, Arshad, gaskiya barkewar tashin hankali a Guinea ya firgita mu. Irin yadda ake hallaka jama'a da yi wa mata fyade, a karkashin gwamnatin sojojin kasar, ya keta mutuncin dokar 'yan adam a kasar.

Mun aike da sakon rashin jin dadinmu. Mataimakin Sakataren Gwamnati Johnnie Carson bai boye wa jami'an Gwamnatin ta Guinea komai ba, lokacin da suka zanta, a kan cewa, za mu yi abinda ya kamata, domin kalubalantar wannan gwamnati, a kasar.

Ya kamata shugabannin Kasar Guinea su nemi ahuwar jama'ar da suka fito, don yin zanga-zangar lumana, game da juyin mulkin sojan. Ba kuma ahuwa kadai ba, har sai sun yi alkawarin cewa, ba za su zauna a gwamnatin ba, dole su koma ga mutanen da za su zabi shugabannin da ransu ke so.

Ba abin mamaki ba ne, da ake jin cewa ina kyamar tayar wa da mata hankali. An ga abinda ya faru, kuru-kuru, da rana tsaka, a filin wasa, yadda aka keta doka ta fitar hankali. Kuma ko kusa bai kamata a bar wadanda suka aikata hakan ba, ba tare da sun fuskanci shari'a ba. Al'amarin babu lamuni, sai an gurfanar da shugabanni da wadanda suka haddasa wadannan kashe-kashen da yi wa mata fyde, a gaban shari'a, nan ba da dadewa ba.

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Haka ne! A ganina, tantaunawar da na yi da Mista Krishna, a ranar 27 ga watan Satumba, a Birnin New York, tana da alfanu, kuma tana da ma'ana. Tunda yake ni san siyasa ne, na yi taka-tsantsan, kuma jikina ya ba ni, domin abinda na fada daidai ne, abinda na yi daidai ne, kuma abinda nake nufi ke nan. Kuma na bayar da shawarar da zai koma gida ya tuntubi gwamnatinsa, daga nan sai mu dora. Amma na san na bayar da shawara mai amfani.

Tambaya: (*ba a jin maganar wakilin Jaridar Dawn dake Pakistan*) Wannan tambayar ta ku biyu ce. Kun ce batun da Kerry-Lugar ya gabatar ta yi tasiri ga

dangantakar Amirkha da Pakistan, amma kamar har yanzu ba ce madalla ba, koda daga Kasar Pakistan, ko kuma jama'ar Pakistan, domin kamar Amirkha ba da gaske ta ke yi ba, game da dangantakar ta ku, ga nuna rashin amincewa jama'a, wadansu ma sun bayyana cewa Kasar Pakistan ta bai wa bori kai ya hau. Za ku iya ce wani abu?

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Da farko dai ya kamata a ce jama'a, irinku, su taimaka man, wajen yi wa jama'a bayani. Domin irin abinda na ke ji, a nan, yana nuna komai lafiya lau. Bayanin bai wuce na dadadfar dangantaka da Kasar Pakistan ba, da kuma kula da jama'arta. Wannan gwamnatin na kokarin kyautata wa jama'ar Kasar Pakistan. Suna kokarin inganta harkokin ilimi da kiwon lafiya da tsabta da tsabtataccen ruwan sha, wadannan sune muka amince a kai, abubuwani da muke ta fafitika, tun shekaru goma da suka wuce, lokacin da muke karkashin mulkin da ba na demokradiyya ba.

Yau mun samu dama. Yau ne kuma ya kamata mu yi amfani da damar, domin mun samu Shugaba Obama da Sakatariyar Gwamnati Clinton, mutane biyu, dake kaunar Kasar Pakistan da jama'arta. Kuma ina farin cikin ganin ba su da niyyar wulakanta Kasar Pakistan, ko kuma a ce Kasar Pakistan ce, ke son ganin an wulakanta ta. Na yi imanin ba su da niyyar tsoma baki ga harkokin shugabancin Kasar Pakistan, ko kuma gwamnatin kasar. Ina nufin zababbar gwamnatin Pakistan, mai dadadden tarihi, kuma jam'iyan da nake wakilta tana da dadadden tarihi da tasiri. Ba za mu taba bayar da 'yancin Kasar Pakistan ba.

Sakatariyar Gwamnati: Ni zan kara ne akan kwaikkwarar maganar da minista ya yi, duk kuma wanda ke da tababa, to, ya karanta abinda dokar ta tanada. Babu wani abinda aka boye. Amirkha ba ta taba gudanar da dangantaka, mai tsawon tarihi, irin wannan ba, kamar yadda ministan ya ce majalisa da shugaban kasa, baki daya, a madadin gwamnatinsu, sun amince da wannan dangantaka da kawance.

Abin takaici ne, a ce jama'a ba su fahimta ba. Amma na tabbata, da taimakon 'yan jaridar Pakistan, dake wurin nan, za mu iya mika safon ministan cewa, wannan tafarkin da majalisa tare da taimakon Shugaba Obama suka zartas, da ni kai na, don taimaka wa jama'a Pakistan, babu yaudara a ciki.

Muna da abokai, Amirkawa da suka shahara, wadansunsu abokaina ne na kut-da-kut. Sun zo kasar mu sun kuma ci nasarar zuwansu. Mun yi imani cewa, jama'a na iya samun nasarar zama a Pakistan. Wannan gwamnatin kuma da ministan ke wakilta, na da hankoron samar da ci gaba da samar wa mulkin demokradiyya gindin zama, don haka za mu taimaka wa burinsu.

Mista Kelly: Tambayarmu ta gaba za ta ce wurin Janine Zacharia na *Bloomberg*.

Tambaya: Minista Qureshi, barka dai. A matsayinku na abokan Amirkha, a yaki da ta'addanci, kana tsammanin ko akwai yawan sojojin da ake bukata a Afghanistan don murkushe 'Yan Taliban? Uwargidan Clinton, a dalilin kokarin

da gwamnatin Amirka ke yi, na sake fasalin al'amarin Afghanistan, har yanzu Amirka na iya ci gaba da alaka da Shugaba Karzai? Na gode.

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Ni ake so in fara?

Sakatariyar Gwamnati: Tabbas.

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Madam, ni dai ba soja ba ne. Ba zaniya hañkance yawan sojojin da ake bukata a Afghanistan ba. Wannan ya shafi kwamandan sojojin ne, dake fagen fama, da ya yanke shawarar jibintar shugabannin siyasar Amirka. Kuma na tabbata yanzu ana hakan.

Amma abinda zan iya cewa shine, mun tabbata za mu iya yin wannan aikin, kuma muna yi. Sañon da zan aike wa jama'ar Pakistan shine, Gwamnatin Pakistan da kuma 'yan siyasa duk sun amince da samu ci gaban Kasar Pakistan, kan murkushe ta'addanci da kuma magance tsageranci.

Yanzu abinda muke bukata shine sadaukar da kai. Me ya sa na ce haka? Dole a tabbatar wa da jama'ar yankin cewa Amirka na da zurfin tunani, ba wai a kan Afghanistan da Pakistan kadai ba, har da dukan yankin. Idan kuma na ce mu rika tunawa da tarihi, dole mu tuna da irin abubuwan da suka faru, da rashin tabbacin kasancewar al'amurran baya, mu kuma yi amfani da wannan tunani, don magance abkuwar kura-kuran da aka yi, a da.

Tambaya: To, yanzu za a kai yaushe?

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Sai an kammala aiki.

Tambaya: Wane ke nan?

Sakatariyar Gwamnati: Ina tsammanin ministan yana...

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Kwanciyar zaman lafiya da daidaituwar al'amurran Kasar Afghanistan. Haka zaman lafiyan yankin da ci gaba da wadata.

Sakatariyar Gwamnati: Haka. Ina tsammani ministra ya gama fayyace dukan abinda ya shafe mu. Za mu ci gaba da aiki da Gwamnatin Afghanistan. Muna jira ne kawai, a kammala gudanar da zabe, nan da 'yan kwanaki. Amma, kamar yadda ministra ya ce, wannan wani kuduri ne, da muka yi imani da shi, kwarai, wanda kuma muke sara muna duban bakin gatari, don gano kyakkyawar mafita, a garemu duka.

Na gode kwarai da gaske.

Ministan Harkokin Waje Qureshi: Na gode.